

Emberi Erőforrás Támogatáskezelő
Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága
Múzeumok Kollégiuma
Székhely: 1085 Budapest, Gyulai Pál utca 13.
Levelezési cím: 1389 Budapest, Pf. 128.

Szakmai beszámoló

Az NKA Múzeumok Kollégiuma által műtárgyak szerzeményezésére kiírt
(altéma kódszáma: 209110/00076) pályázatához

Az Iparművészeti Múzeum a Nemzeti Kulturális Alap Múzeumok Kollégiumához benyújtott pályázatán 900 000 (kilencszázezer) Ft vissza nem térítendő támogatást nyert múzeumi műtárgy vásárlására a Kollégium 2022.02.10.-i ülésén meghozott döntése szerint.

Az összeget az Iparművészeti Múzeum Kerámia- és üvegyűjteménye a pályázatban szereplő, fedeles dohánytartó edény (1832, Regéci /Telkibányai/ porcelángyár) megvételére használta fel.

A tárgy pályázott vételára 1 200 00 (egymillió-kétszázezer) Ft volt, a különbözetet az Iparművészeti Múzeum saját költségvetéséből biztosította.

A regéci porcelángyár Telkibányán az első magyar keményporcelánt készítő manufaktúra volt. A főúri alapítású, és a magyar reformkor ipartörténetének fontos állomását jelentő gyár a 19. század végéig működött, bár az 1848-as forradalom után betagozódott a magyarországi keménycserépgyárak közé, végül össze is olvad a Hollóházával (1906). A Herendi és Zsolnay gyárak hírneve mellett a regéci porcelán ismertsége elfelejtődött, miközben a magyar kerámiatörténet jelentős, kezdő állomásáról van szó. A ritka regéci porcelánokból az Iparművészeti Múzeum az alapító család örökösei révén egyedülálló kollekciónal rendelkezik, amely biztosítja a gyártörténet fennmaradását, kutathatóságát.

A tárgy az Iparművészeti Múzeum gyűjteményének fontos kiegészítése. Benyomott jelzése – a 832-es évszámbélyegző – alapján a korai regéci tárgyak közé tartozik (az első tárgyak 1831-ből valók). Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében van egy hasonló formájú és díszítésű, de évszámbélyegző nélküli dohánytartó (ltsz.: 68.51.1.1-2), melynek datálását is jelentősen megváltoztatja ez az új tárgy. Továbbá, még néhány regéci porcelánon látható hasonló festés, de ezek csak jóval későbbi, 1846-48 években készült tárgyak.

Iparművészeti Múzeum további darabjain (ltsz.: 7992, 53.2556.1) felbukkanó veduta képek minden bizonnyal egy sorozat részei lehettek – hogy a korban népszerű

Ráth György-villa

Nagytétényi Kastély

H-1106 Budapest,
Jászberényi út 55.

Postacím:
H-1475 Budapest,
Pf.: 271.

E-mail:
info@imm.hu

www.imm.hu

albumok melyikéből másolhatták, az további kutatást igényel. A most megvásárolt tárgyon ábrázolt veduta kép különbözik az eddig ismert, az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében lévő regéci tárgyakon szereplőktől, tehát korai készítési időn túl is mindenképpen fontos kiegészítése az ismert kollekciónak. A korai évszám azonban a gyártörténetet, a gyárban dolgozó festők felkészültségének megítélését is megváltoztatja. A zöld alap nagyobb technikai felkészültséget kívánt, a tájkép szabadkézi festésének kivitelezése az úttörő vállalkozáshoz képest nagyszerű eredményként értékelhető.

A tárgyat műtárgyleltárba vettem, leltári száma: 2022.390.1.1-2

Fedeles dohánytartó edény

1832, Regéci porcelángyár, Telkibánya

porcelán, formába korongozott, színes mázas, kézzel festett, aranyozott
méretei: magasság: 22,5 cm, átmérő: 17 cm,

jelzése: alján benyomva: RÉGÉCZ 832

Ráth György-villa
Nagytétényi Kastély

H-1106 Budapest,
Jászberényi út 55.

Postacím:
H-1475 Budapest,
Pf.: 271.

E-mail:
info@imm.hu

www.imm.hu

A műtárgy az alábbi állapotban került a múzeumba:

A porcelán alaptest ép, alján egy sugaras repedés- kb 5 cm átmérőjű. A fedél belső peremén négy csorbulás. A tárgy felülete kopott, leginkább a talpperemen. Az anyagában tapasztalható apró sötét elszíneződések készítéstechnikai hibák.

A tárgy máz felett színesen festett és aranyozott. A test nagy részét borító zöld alapszín foltossága szintén készítéstechnikai sajátosság. A felületen több helyen apró kopások láthatók. Az egyszínű, ecsettel aprólékosan festett tájkép is több helyen kissé kopott. A tárgy aranyozása közepesen kopott, leginkább az olyan, sokat érintett felületeken, mint a fedő fogója illetve a peremek széle.

A tárgy korából adódóan a kopások és apró sérülések természetesnek számítanak, a tárgy összességében jó, kiállítható állapotú.

A tárgy felkerül a múzeum online gyűjteményi adatbázisába. A pályázati beszámoló a múzeum honlapján a pályázati beszámolók menüben érhető el.

Köszönet az NKA Múzeumok Kollégiumának a nagylelkű támogatásért, mellyel egy igen jelentős darabbal, a magyar porcelángyártás fontos emlékével gyarapodhatott az Iparművészeti Múzeum gyűjteménye, melynek kiemelt feladata a hazai iparművészet történetének tudományos feldolgozása és bemutatása.

Budapest, 2022. június 9.

Radványi Diána
muzeológus, a Kerámia- és üveggyűjtemény főosztályvezetője

Ráth György-villa
Nagytétényl Kastély

H-1106 Budapest,
Jászberényl út 55.

Postacím:
H-1475 Budapest,
Pf.: 271.

E-mail:
info@imm.hu

www.imm.hu